

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 116/2026-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **Rapid life životná poisťovňa, a.s. v konkurze**, Garbiarska 2, Košice, IČO 31 690 904, zastúpenej T LEGAL ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA s. r. o., Garbiarska 2, Košice, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2CdoV/2/2023 z 2. septembra 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 10. februára 2026 v znení jej doplnenia z 19. februára 2026 sa sťažovateľka domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorého zrušenie a vrátenie veci na ďalšie konanie spoločne s priznaním primeraného finančného zadosťučinenia a náhrady trov konania navrhuje.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že Národná banka Slovenska (ďalej len „žalobkyňa“) sa žalobou z 18. novembra 2016 domáhala proti sťažovateľke abstraktnej kontroly v spotrebiteľských veciach podľa § 301 a nasl. Civilného sporového poriadku v znení účinnom do 24. júla 2023. O žalobe rozhodol Krajský súd v Košiciach rozsudkom sp. zn. 14C/1/2016 zo 17. októbra 2018 v spojení s opravným uznesením zo 7. februára 2020, ktorým návrh sťažovateľky na prerušenie konania zamietol (výrok I), určil, že zmluvné podmienky sťažovateľky presne špecifikované v zmluvnom dokumente sú neprijateľné (výroky II až VI), určil, že obchodné praktiky sťažovateľky presne špecifikované sú nekalé (výrok VII), zamietol návrh na uloženie zákazu sťažovateľke používať neprijateľné zmluvné podmienky presne špecifikované vo všetkých

spotrebiteľských zmluvách (výrok VIII), zamietol návrh o zákaze sťažovateľky používať nekalú obchodnú praktiku (výrok IX), určil, ktoré praktiky sťažovateľky sú nekalé (výroky X a XI), zamietol návrh na uloženie zákazu sťažovateľke používať nekalé obchodné praktiky (výrok XII) a priznal žalobkyni nárok na plnú náhradu trov konania (výrok XIII).

3. Uznesením najvyššieho súdu (odvolací súd) sp. zn. 2Co/1/2020 z 28. novembra 2022 bol návrh sťažovateľky na prerušenie konania odmietnutý (výrok I), odvolanie sťažovateľky odmietnuté (výrok II) a žalobkyni bol priznaný nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (výrok III). Odvolanie podané priamo sťažovateľkou – úpadcom (jej štatutárom), v ktorej mene a na ktorej účet bola oprávnená z dôvodu vyhlásenia konkurzu na majetok úpadcu konať len správkyňa konkurznej podstaty, bolo odmietnuté ako podané zjavne neoprávnenou osobou.

4. O dovolaní proti uzneseniu najvyššieho súdu z 28. novembra 2022 rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že ho odmietol (výrok I) a žalobkyni priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu (výrok II).

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka v dovolaní prezentovala kľúčovú námietku, ktorou poukazovala na závery nálezu ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 551/2016 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Obo/49/2012, podľa ktorých *„úkony úpadcu po vyhlásení konkurzu, napriek tomu, že oprávnenie úpadcu nakladať s majetkom podliehajúcim konkurzu prešlo na správcu, nie sú postihnuté neplatnosťou. Sú postihnuté len neúčinnosťou voči veriteľom, aj to len za predpokladu, že majetok úpadcu ukracujú. Voči iným osobám sú tieto úkony ako platné, tak účinné so všetkými dôsledkami, ktoré zákon s nimi spája“*. Tvrdí, že ústavný súd v citovanom náleze aplikoval rozhodnutie najvyššieho súdu na analogický procesný úkon (vstup do súdneho konania), čo je prípad sťažovateľky (možnosť podať odvolanie štatutárnym orgánom obchodnej spoločnosti v konkurze). Na kľúčovú dovoláciu námietku však nedostala odpoveď, čo spôsobuje arbitrárnosť rozhodnutia dovolacieho súdu.

6. Výklad najvyššieho súdu je nelogický a zároveň účelovo urobený v prospech žalobkyne, pričom pre sťažovateľku predstavuje tzv. *denegatio iustitiae*, keďže jej upiera faktickú možnosť podať opravný prostriedok.

7. Porušenie základného práva na zákonného sudcu sťažovateľka odôvodňuje konštatovaním vyplývajúcim z napadnutého uznesenia, podľa ktorého bolo rozhodnutie prijaté pomerom hlasov 3:1, súčasne však uvádza zloženie senátu z 5 sudcov, čo svedčí o závere, že v jej veci rozhodovali len traja sudcovia (senát nerozhodoval v zákonom zložení).

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka arbitrárnosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktorým bolo dovolanie podané podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku z dôvodu existencie vady zmätočnosti odmietnuté ako procesne neprípustné. Sťažovateľka namieta aj porušenie práva na zákonného sudcu.

9. Ústavný súd pri prieskume procesných podmienok konania pred ústavným súdom prednostne podrobil prieskumu procesnú legitimitáciu sťažovateľky na podanie ústavnej sťažnosti, a to s prihliadnutím na skutočnosť, že proti sťažovateľke nastali 29. januára 2018 účinky vyhlásenia konkurzu na jej majetok, pričom za správcu konkurznej podstaty bola ustanovená JUDr. Dana Husťáková (uznesenie Okresného súdu Košice I sp. zn. 31K/28/2017 z 23. januára 2018).

10. Podľa § 44 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze“) oprávnenie úpadcu nakladať s majetkom podliehajúcim konkurzu a oprávnenie konať za úpadcu vo veciach týkajúcich sa tohto majetku, vyhlásením konkurzu prechádza na správcu; správca pritom koná v mene a na účet úpadcu.

11. Podľa § 47 ods. 4 zákona o konkurze súdne a iné konania, ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu patriaceho úpadcovi, možno po vyhlásení konkurzu začať len na návrh správcu, návrhom podaným voči správcovi v súlade s týmto zákonom alebo z podnetu orgánu príslušného na konanie, pričom účastníkom konania namiesto úpadcu je správca.

12. Ústavný súd už v inej veci sťažovateľky za totožného právneho stavu existencie účinkov vyhláseného konkurzu na majetok sťažovateľky nevytlúčil podanie ústavnej sťažnosti sťažovateľkou na základe plnomocenstva udeleného advokátovi štatutárnym orgánom, teda nie správkyňou konkurznej podstaty, a to s ohľadom na skutočnosť, že konanie o ústavnej sťažnosti nie je konaním týkajúcim sa majetku podliehajúceho konkurzu patriaceho úpadcovi – sťažovateľke (m. m. II. ÚS 412/2022). Na tomto závere ústavný súd zotrúva aj v tu prejednávanej veci, ktorej predmetom je preskúvanie ústavnosti rozhodnutia vydaného vo veci oprávnenia sťažovateľky iniciovať odvolacie konanie. Ústavný súd tu akcentuje osobitosť konania o ústavnej sťažnosti, ktorého predmetom je rozhodovanie vo veci namietaného porušenia základných práv a slobôd. Formálne odmietnutie preskúmať napadnuté rozhodnutie vydané vo veci legitímácie sťažovateľky na podanie opravného prostriedku v konaní pred všeobecnými súdmi by za opačného stavu mohlo predstavovať vo vzťahu k sťažovateľke tzv. *denegatio iustitiae* v konaní pred ústavným súdom.

13. Navyše sťažovateľka v zmysle § 122 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) kumulatívne spĺňa obe podmienky, ktoré sú *conditio sine qua non* pre oprávnenie podať ústavnú sťažnosť, a to ukrátenie na subjektívnych verejných právach spojené s vydaním napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia či iným zásahom orgánu verejnej moci a postavenie účastníka v konaní pred orgánom verejnej moci, v ktorom bolo vydané napadnuté rozhodnutie alebo opatrenie orgánu verejnej moci alebo vykonaný iný zásah (k tomu pozri aj MACEJKOVÁ, I., BÁRÁNY, E., BARICOVÁ, J., FIAČAN, I., HOLLÄNDER, P., SVÁK, J. a kolektív. *Zákon o Ústavnom súde Slovenskej republiky. Komentár*. 1. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2020. s. 893.).

14. V rámci samotného ústavného prieskumu sa ústavný súd zameral na posúdenie udržateľnosti odôvodnenia dovolacieho rozhodnutia, a to v kontexte argumentácie vznesenej sťažovateľkou, s ktorou sa najvyšší súd podľa jej názoru vysporiadal nedostatočne, resp. arbitrárne. Podľa ústavného súdu je argumentácia sťažovateľky nedôvodná.

15. Po preskúmaní napadnutého uznesenia ústavný súd konštatuje, že dovolací súd poukázal na podstatné časti rozhodnutia odvolacieho súdu, z ktorých vyplynuli dostatočné skutkové a právne úvahy o oprávnenosti konať v mene sťažovateľky (úpadcu) len ustanoveným správcom konkurznej podstaty, v dôsledku čoho odvolanie podané štatutárom bolo odvolacím súdom odmietnuté ako podané neoprávnenou osobou. Odvolací súd reagoval na všetky podstatné okolnosti daného prípadu, ktoré vzišli z účinkov konkurzu vyhláseného na majetok úpadcu (sťažovateľky), pričom akcentoval, že predmetom konania je jej majetok podliehajúci konkurzu, ako aj to, že od zverejnenia rozhodnutia o vyhlásení konkurzu na majetok žalovanej ako úpadcu v Obchodnom vestníku, t. j. od 29. januára 2018, došlo na jej strane o obdobu s prípadmi straty procesnej spôsobilosti, v ktorých zákonným prostriedkom na zabezpečenie možnosti v konaní pokračovať je konanie príslušnej osoby zotrvávajúcej stranou v konaní prostredníctvom zástupcu, ktorým sa stal v zmysle konkurzných ustanovení priamo správca. V tejto súvislosti vo veci konajúce súdy poukázali na osobitosti konania (do pojmu majetok patria aj práva z poisťných zmlúv uzatvorených so spotrebiteľmi, vo vzťahu ku ktorým sa viedlo konanie vo veci abstraktnej kontroly), ktoré ich viedli k ústavne udržateľnému záveru o vyvedení procesného oprávnenia podať odvolanie, ktoré patrí v konkrétnych okolnostiach veci správcovi konkurznej podstaty.

16. Dovolací súd zotrval na premise, z ktorej vychádzal odvolací súd zdôraznením odlišnosti otázok, ktoré boli preskúmané v sťažovateľkinej veci (procesné oprávnenie úpadcu podať opravný prostriedok) a vo veci ňou odkazovaného rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Obo/49/2012, ktoré riešilo hmotnoprávnu otázku oprávnenia úpadcu nakladať s majetkom. Predmetnému konštatovaniu nemôže ústavný súd nič vytknúť. Ako to aj z relevantnej časti predmetného rozhodnutia najvyššieho súdu, ktorú sťažovateľka v bode 5 svojej argumentácie cituje, vyplýva, kľúčovou otázkou bolo posúdenie (ne)účinnosti hmotnoprávnych úkonov úpadcu po vyhlásení konkurzu.

17. Vo veci ústavného súdu (I. ÚS 551/2016), na ktorú sťažovateľka odkazuje na podporu svojej argumentácie, ústavný súd síce poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1Obo/49/2012, no výlučne na zdôraznenie relevantnosti hlavnej ústavnoprávnej námietky o tom, že dovolací súd v konkrétnej veci na rozdielnu judikatúru (zahŕňajúc aj citované rozhodnutie najvyššieho súdu) nereagoval. Nosným ústavnoprávnym konštruktom zrušenia napadnutého rozhodnutia dovolacieho súdu v označenej veci (I. ÚS 551/2016) bolo teda nedostatočné vysporiadanie sa s kľúčovými dovolacími námietkami týkajúcimi sa rozhodnutia sp. zn. 1Obo/49/2012. Ústavný súd však v náleze sp. zn. I. ÚS 551/2016 z 11. januára 2017 nejudikoval žiadne závery k vecnému posúdeniu otázky týkajúcej sa (ne)platnosti úkonov úpadcu po vyhlásení konkurzu.

18. Navyše po vrátení označenej veci ústavným súdom najvyššiemu súdu tento opätovne rozhodol (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1ObdoV/2/2017 z 26. októbra 2017). Je nevyhnutné zdôrazniť, že z pohľadu vecného posúdenia bola v označenej veci kľúčovou otázkou tá, ktorá sa týkala posúdenia (ne)platnosti zmluvy o postúpení pohľadávok, ktorá bola uzavretá s obchodnou spoločnosťou v konkurze ako postupcom a postupníkom, teda nepochybne išlo o posúdenie platnosti či neplatnosti hmotnoprávneho úkonu urobeného obchodnou spoločnosťou v konkurze. Odkaz najvyššieho súdu na sťažovateľkou poukazované rozhodnutie (1Obo/49/2012) vzťahujúce sa na hmotnoprávne posúdenie platnosti či neplatnosti úkonu úpadcu preto bol namieste. Na tomto závere nemení nič ani skutočnosť, že táto hmotnoprávna otázka bola riešená v kontexte návrhu na pripustenie vstupu strany do konania (v konkrétnych okolnostiach veci postupníka – veriteľa

úpadcu do konania podľa príslušných vtedy platných a účinných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku). Práve táto okolnosť je pre posúdenie tu prejednávanej veci charakterizovanej ústavnou udržateľnosťou samotného procesného úkonu úpadcu v podobe jeho oprávnenosti podať odvolanie rozhodujúca.

19. Ústavný súd už, naopak, judikoval v obdobnej veci, že obchodná spoločnosť, ktorou sťažovateľka bezpochyby ako právnická osoba je, nadobúda spôsobilosť byť účastníkom konania svojím vznikom, t. j. momentom zápisu obchodnej spoločnosti do obchodného registra. Spôsobilosť byť účastníkom konania zaniká zánikom spôsobilosti mať práva a povinnosti, v prípade obchodných spoločností spoločnosť zaniká ku dňu výmazu z obchodného registra (§ 68 ods. 1 Obchodného zákonníka). Vyhlásením konkurzu na majetok obchodnej spoločnosti tejto nezaniká spôsobilosť mať práva a povinnosti, ale zaniká jej procesná spôsobilosť, t. j. zaniká jej schopnosť samostatne konať v tom rozsahu, v akom má spôsobilosť vlastnými úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti. Táto procesná spôsobilosť prechádza zo zákona na zákonného zástupcu, v posudzovanej konkurznej veci na správcu konkurznej podstaty ustanoveného súdom na základe zákona o konkurze (m. m. II. ÚS 669/2016, II. ÚS 173/2019).

20. Z uvedeného dôvodu a v zmysle príslušných ustanovení zákona o konkurze možno konštatovať, že sťažovateľka (úpadca) nie je procesne spôsobilá podávať riadne opravné prostriedky, keďže toto právo patrí správcovi konkurznej podstaty (m. m. II. ÚS 173/2019).

21. Vzhľadom na už uvedené je ústavne udržateľný aj záver najvyššieho súdu vo veci sťažovateľky, podľa ktorého odvolací súd ani nebol povinný prihliadať na rozhodnutie sp. zn. 1Obo/49/2012, keďže nešlo len o posúdenie jednotlivého hmotnoprávneho úkonu úpadcu, ale o posúdenie celkovej procesnej spôsobilosti v spore, ktorý sa týka majetku podliehajúceho konkurzu a ten spravuje konkurzný správca, ktorý je oprávnený konať.

22. Prihliadajúc na relevantné časti odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu a zohľadňujúc už uvádzané úvahy ústavného súdu ku kľúčovej námietke procesnej spôsobilosti úpadcu, ústavný súd zastáva názor, že najvyšší súd sa v rámci dovolacieho konania zaoberal dostatočným spôsobom prieskumom odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu z pohľadu skúmania existencie vady zmätočnosti rozhodnutia odvolacieho súdu.

23. Najvyšším súdom zvolené premisy pri posúdení uvedeného dovolacieho dôvodu, ako aj závery z nich vyplývajúce považuje ústavný súd za zodpovedajúce zákonnému a ústavnému rámcu upravujúcemu dovolacie konanie. Skutočnosti, ktoré sťažovateľka uvádza v ústavnej sťažnosti, preto neindikujú nedostatočnosť či arbitrárnosť odôvodnenia rozhodnutia dovolacieho súdu a neumožňujú prijať záver, že vydaným rozhodnutím došlo k takým pochybeniam, ktoré by mali ústavnoprávny rozmer, teda ktoré by vytvárali priestor pre možnosť vyslovenia porušenia základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, prípadne práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čo je dôvodom na odmietnutie relevantnej časti ústavnej sťažnosti sťažovateľky podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

24. Ani námietka o porušení základného práva na zákonného sudcu nie je dôvodná. Z ústavného príkazu, že „nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi“, ako jedného z princípov právneho štátu vyplýva, že nerešpektovanie zákona v otázke, v akom zložení má byť vec rozhodovaná, predstavuje vo svojich dôsledkoch porušenie čl. 48 ods. 1 ústavy (I. ÚS 189/2021).

25. Pre rozhodnutie v tejto časti je podstatná skutočnosť, že od (jedinej) okolnosti vyplývajúcej zo samotného dovolacieho rozhodnutia (hlasovanie pomerom 3:1) vyvodzuje sťažovateľka záver o tom, že v jej veci nerozhodol senát v päťčlennom zložení tak, ako to vyplýva zo zákona. Sťažovateľka však v konaní pred ústavným súdom nepredniesla žiadnu inú argumentáciu, ktorou by spochybnila ďalší údaj vyplývajúci zo samotného napadnutého uznesenia, v ktorom sa v jeho závere uvádza presné zloženie senátu pozostávajúceho z 5 sudcov. Samotná sťažovateľka k tejto skutočnosti, ktorú nespochybňuje (bod 7 tohto uznesenia), neuvádza žiadnu inú argumentáciu, ktorou by túto skutočnosť spochybnila.

26. Inými slovami, sťažovateľka v ústavnej sťažnosti neuviedla žiadnu ústavnoprávne relevantnú skutočnosť spôsobilú vzbudiť reálnu pochybnosť o zákonnosti zloženia vo veci konajúceho senátu najvyššieho súdu. Akceptácii sťažovateľkou použitej argumentácie bráni preto nesplnenie povinnosti uniesť bremeno svojho tvrdenia vzťahujúceho sa na porušenie základného práva na zákonného sudcu v konaní pred ústavným súdom. Za takto popísaného stavu preto okolnosť uvedenia výsledku hlasovania v pomere 3:1 v napadnutom uznesení predstavuje zjavne chybu v písaní, ktorá sama osebe nie je dostatočným podkladom pre možnosť vyslovenia porušenia základného práva na zákonného sudcu.

27. Napokon, pokiaľ sťažovateľka právne dôvodí na podporu vyslovenia porušenia základného práva na zákonného sudcu (výlučne) odkazom na rozhodnutie sp. zn. I. ÚS 249/2017, ústavný súd bez potreby spochybnenia svojho už zdôrazneného záveru o neunesení bremena tvrdenia dodáva, že citované rozhodnutie je *prima facie* bez akejkoľvek právnej relevantnosti (nesúvisiace skutkové a právne okolnosti). V označenom rozhodnutí sa ústavný súd totiž zaoberal rôznym personálnym zložením senátov rozhodujúcich v trestných veciach totožného dovolateľa, hoci konanie o nich malo byť prejednané naraz. Tieto skutočnosti vylučujú akúkoľvek spojitosť s tu prejednávanou vecou.

28. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku stratilo opodstatnenie rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky uvedených v ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. februára 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu